

7. Наддніпрянець В. Українські націонал-комуністи. Їх роль у визвольній війні України 1917–1956 рр. Нью-Йорк. Торонто. Сідней: СВУ, 1983. 150 с.
8. Про підсумки українізації (Тези червневого пленуму ЦК КП(б)У 1926 року). Будівництво радянської України. Збірник. Випуск 1. За ленінську національну політику. Харків: ДВУ, Б.р. С. 58–65.
9. Розстріляне відродження: Антологія 1917–1933: Поезія — проза — драма — есей / упорядкув., передм., післямова Ю. Лавріненка; післямова Є. Сверстюка. К.: Смолоскип, 2002. 984 с.
10. Скрипник М. Хвильовизм чи шумськизм? Більшовик України. 1927. № 2. С. 26–39.
11. Сталин И. В. Тов. Кагановичу и другим членам ПБ ЦК КП(б)У. Сочинения в 13-ти тт. Т. 8. С. 149–154.
12. Хвильовий М. «Про «сатану в бочці», або про графоманів, спекулянтів та інших «просвітян». Хвильовий М. Твори: в 5-ти тт. / за ред. Г. Костюка; вступ. ст. Ю. Шевельова; упоряд. матеріалів, комент. та приміт. П. Голубенка, Г. Костюка. Нью-Йорк; Балтімор. Торонто: Слово; Смолоскип, 1983. Т. 4. С. 69–83.
13. Хвиля А. Про наші літературні справи. Будівництво радянської України. Збірник. Випуск 1. За ленінську національну політику. Харків: ДВУ, Б.р. С. 69–81.
14. Чапленко В. Пропащі сили: Українське письменство під комуністичним режимом 1920–1933. Вініпег, 1960. 141 с.
15. Шарова Т. Літературно-художня творчість у радянській парадигмі: практики адаптації, логіка та аргументи конформізму. Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство), 2018. № 1 (21). С. 143–149.
16. Шипович М. А. Радянське керівництво та літературно-мистецька інтелігенція України: 20-ті роки. Український історичний журнал. 2000. № 1. С. 95–102.
17. Шумський О. Ідеологічна боротьба в українському культурному процесі. Більшовик України. 1927. № 2. С. 11–25.

Яременко І. В.

«Блекаут» чи «найтемніша ніч найтемнішого літа» Нью-Йорку

Багато хто знає про таку сучасну контркультуру, як хіп-хоп. Багато без чого можна її візуалізувати, але ніяк не можна її уявити без музики, брейку та графіті. Але щоб зробити щось, потрібно мати щось.

Наприклад, для написання музики потрібні інструменти чи «міксери», для брейку потрібні взуття та одяг, для графіті — маркери та фарбові балони. А де їх узяти в бідному районі Нью-Йорку? Америка перебувала в економічній кризі, 40 % населення були безробітні, біля 14 % бездомні. Звідки в них кошти на сучасну апаратуру, щоб створити нову сучасну та прогресивну культуру? На ці питання відповідь вимкнення світла в Нью-Йорку у 1977 році.

«Якщо ви тоді жили тут, то ніколи не забудете ту ніч. 13 липня 1977 року стало найстрашнішою ніччю найстрашнішого літа в історії Нью-Йорка», — писав кореспондент The Daily News Джим Дуайер. 13 липня 1977 року в Нью-Йорку стався так званий «блекаут», аварійне відключення світла в районах міста. Він був не перший, до нього ще був «блекаут» 1965 року. Але він був менш страждальний для жителів Нью-Йорка. Якщо вимкнення світла у 1965 році було сплановано, то «блекаут» 1977 року був раптовий. Також дуже палке літо та орудування серійного вбивці «Сина Сема» дуже сильно погіршувало обстановку в місті. Так що ж трапилося 13 липня 1977 року в Нью-Йорку?

Хронологія подій виглядає таким чином.

13 липня 1977 року о 20:37 за місцевим часом блискавка, що вдарила в 345-кіловольтну підстанцію Buchanan South, викликала спрацьовування двох автоматичних вимикачів в окрузі Вестчестер. Один з них не зміг повернутися у включений стан через ослаблі контргайки — при обслуговуванні в штатному режимі вона була б виявлена і підтягнута в ході чергового планового техогляду, але той постійно відкладався. Наступний удар блискавки спричинив відключення двох 345-кіловольтних ЛЕП, що з'єднували 900-мегаватну АЕС Індіан-Пойнт з Нью-Йорком.

О 20:55 черговий удар блискавки знеструмив ще дві критично важливих ЛЕП. Як і в попередньому випадку, тільки одна повернулася до включеного стану.

21:14 — більш ніж через півгодини після першої події оператори компанії New York Power Pool в Гілдерланде подзвонили в Con Edison з вимогою «скидати навантаження». Оператори Con Edison відповідно до посадових інструкцій почали зниження напруги в системі — спочатку на 5 %, потім на 8 %; ці операції повинні були роби-

тися послідовно і займали тривалий час, в той час як оператори New York Power Pool мали на увазі негайне зниження навантаження на 1500 МВт, а не зниження напруги з метою зменшення навантаження на кілька сотень мегават.

20 хвилин компанія боролася за енергопостачання, відключаючи одних споживачів і знижуючи напругу іншим. О 21:19 перегрілася і замкнулася через надмірне провисання проводів одна з ЛЕП. Після цього один за одним почали спрацьовувати вимикачі на ЛЕП, що залишилися. Через кілька хвилин весь Нью-Йорк виявився відключеним від електромережі. О 21:27 відключилася Рейвенсвудська ТЕЦ. Залишок міста, який електрики з Con Edison не встигли відключити, поринув у темряву [2].

Що ж коїлося в місті, в якому немає світла, відповідно не працюють сигналізація та телефонна мережа, а люди не мають базових матеріальних цінностей? Відповідь на це питання очевидна. Вулиці Нью-Йорка стрімко заповнювали люди та автомобілі. Мешканці не знали, що робити і куди бігти. У міській владі відповідей на це питання теж не було. Єдиними, хто знав, що робити в темному місті, були мародери. Грабежі почалися в двох нью-йоркських гетто — Бронксі та Гарлемі, а потім перекинулися на Бруклін та Квінс. Через годину після відключення світла вулиці міста повністю перебували під владою біснуватого натовпу. Люди тягли все, що можна було винести. Насамперед розбивалися вітрини магазинів з побутовою технікою, потім — автосалонів, ювелірних крамниць, аптек, супермаркетів та магазинів одягу. У грабежах брали участь чоловіки, жінки і навіть діти. По неофіційним даним в ніч з 13–14 липня на вулиці вийшло біля 100000 мародерів. З усіх відпусток були відкликані поліцейські. За ніч було заарештовано 3800 мародерів. Але суди не справлялися з таким потоком «клієнтів», а тюрми були переповнені. Мародери не соромилися і не боялися нікого. До магазинів під'їжджали легкові машини, фургони та вантажівки, які забивалися краденим товаром. Поруч з розграбованими магазинами стихійно виникали торгові точки, де за долар можна було купити 25-доларові кросівки, а за 25 доларів — кольоровий телевізор. Від злодіїв власників магазинів не рятували навіть важкі решітки, якими були забрані деякі вітрини. Мародери прив'язували їх тросами до вантажівок і виривали зі стін.

З кожною хвилиною обстановка в місті все загострювалася. Мародери почали підпалювати вже розграбовані будинки і магазини. У місті одночасно спалахнуло кілька десятків пожеж. Горіли цілі квартали. Через пробки пожежники просто фізично не могли дістатися до палаючих будівель, тому вогонь стрімко поширювався.

Найбажанішою метою мародерів були розкішні магазини на Бродвеї. В ніч 13 липня дуже багато бізнесменів пошкодували про те, що колись вирішили відкрити на цій вулиці свої підприємства. Бродвей був розграбований дочиста, а потім підпалений відразу в декількох місцях. Пожежа охопила понад два кілометри цієї знаменитої вулиці. У деяких районах міста гасити пожежі не дозволяли самі жителі: мародери підпалювали будівлі, щоб відвернути поліцейських від грабежів на сусідніх вулицях. Якщо до охопленої вогнем хати намагалися наблизитися пожежні, в них летіли камені і пляшки із запальною сумішшю.

В ніч з 13 на 14 липня 1977 року в Нью-Йорку було скоєно 1077 підпалів, на гасінні яких постраждало більше сотні пожежників. Вранці 14 липня влада Нью-Йорка почали підраховувати збитки від страшної ночі. За найскромнішими підрахунками, блекаут приніс шкоди більш ніж на мільярд доларів. Влада міста втратили 9 мільйонів доларів: 5 мільйонів в якості податків і ще 4 мільйони довелося заплатити поліції та пожежникам за понаднормову роботу. Нью-йоркські біржі втратили від відключення електрики більше 20 мільйонів доларів. Однак найстрашніші збитки понесли прості громадяни. Було розграбовано більше 2000 магазинів. Влада оголосила про те, що всі жертви нічних погромів мають право на отримання кредитів під наднизькі відсотки. Міська адміністрація у справах дрібного та середнього бізнесу була готова видавати потерпілим кредити до 500000 доларів, але скористалися щедрою пропозицією властей далеко не всі. Бізнесмени не вірили, що повторення страшної ночі неможливо, і більшість магазинів, розташованих поблизу гетто, так ніколи й не були відкриті [1].

Головною причиною «озвіріння» нью-йоркців фахівці називали важке економічне становище жителів гетто. У 1977 році безробіття серед чорношкірих збільшилося в два рази і склало 40 %. Ціни на продукти стрімко росли, а зарплати не тільки не підвищувалися, а

й в порушення законодавства навіть урізалися. «Ми довели чорношкірих до такого стану, що вони сприймають себе не як людей, а як хижих звірів», — висловився мер міста Абрахам Бін. Посол США в ООН Ендрю Янг додає: «Коли ви виключаєте світло, люди починають красти. Особливо, якщо їм нема чого їсти». Але не тільки економіка була винна в тому, що відразу головне місто Америки занурилося в хаос. Літо 1977 року було саме по собі не кращим часом для відключення електрики. І без блекаута нью-йоркці запам'ятали його як найстрашніше літо в історії [3].

1. Curvin R., Porter B. Blackout Looting! New York City, July 13, 1977. New York: Gardner Press, 1979. 240 p.
2. Feinstein J. Lessons Learned from the 1977 Blackout: Case Study 1, Sequence of Events. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.blackout.gmu.edu/archive/pdf/lessons_learned_77.pdf
3. Night of Terror. 25 July 1977. Time Magazine. P. 12–22.